

(1) במדבר פרק ז

(יב) וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קֶרְבָּנוֹ נְחֹשֶׁן בֶּן עֲמִינָדָב לְמִטֵּה יְהוּדָה:
(יג) וְקֶרְבָּנוֹ קָעֶרֶת כֶּסֶף אֶחָת שְׁלֹשִׁים וּמָאָה מִשְׁקָלָהּ מִזֶּרֶק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה:
(יד) כֶּף אֶחָת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קִטְרֶת:
(טו) פֶּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה:
(טז) שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת:
(יז) וּלְזִבְחַת הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתוּדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קֶרְבָּנוֹ נְחֹשֶׁן בֶּן עֲמִינָדָב:
(יח) בַּיּוֹם הַשְּׁנִי הַקָּרִיב נִתְנָאֵל בֶּן צוּעֵר נְשִׂיא יִשְׁשַׁכָּר:
(יט) הַקָּרֵב אֶת קֶרְבָּנוֹ קָעֶרֶת כֶּסֶף אֶחָת שְׁלֹשִׁים וּמָאָה מִשְׁקָלָהּ מִזֶּרֶק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה:

(2) רב ש ר הירש על במדבר פרק ז

הפרק השביעי חוזר עתה אל היום שנזכר כבר בסוף ספר שמות (מ, יז): היה זה אחד בניסן של השנה השנית, שהקמת המשכן הושלמה בו סופית. ליום זה חזר הכתוב כבר בספר ויקרא (ט, א), ואילו תחילת ספר במדבר דילגה עליו רק בחודש אחד; כי הכתוב ביקש להשלים את ההוראות התלויות בהקמת המשכן ומשום כך תיאר את המניין ואת חילוק המחנות והוסיף את המצוות הקשורות לאלה. והפרק הזה חוזר עתה אל יום הקמת המשכן. מול ההוראות שבתחילת הספר הרי הוא אומר: עוד בטרם ניתנו ההוראות האלה, כבר ביום הקמת המשכן, הבינו הנשיאים את מעמדם כלפי המשכן; והכתוב מתאר, איך גילו את הכרתם במעשיהם:

(3) רמב"ן על במדבר פרק ז פסוק ב

והנכון בטעם הכתוב, כי הקב"ה חולק כבוד ליריאו וכמו שאמר כי מכבדי אכבד (ש"א ב ל), והנה הנשיאים כולם ביום אחד הביאו הקרבן הזה שהסכימו עליו יחד, ואי אפשר שלא יהא אחד קודם לחבירו וכבד את הנקדמים בדגלים בהקדמת ימים, אבל רצה להזכירם בשמם ובפרט קרבניהם ולהזכיר יומו של כל אחד, לא שיוזכר ויכבד את הראשון "זה קרבן נחשון בן עמינדב" ויאמר וכן הקריבו הנשיאים איש איש יומו, כי יהיה זה קצור בכבוד האחרים. ואחרי כן חזר וכללם, להגיד שהיו שקולים לפניו יתברך. וכן אמרו שם בספרי (נשא קס) מגיד הכתוב שכשם ששוו כולם בעצה אחת כך שוו כולם בזכות, קערות כסף שתיים עשרה, הן הן שהתנדבו ולא אירע בהן פסול:

(4) ועוד בזה טעם אחר במדרשם, כי לכל אחד מהנשיאים עלה במחשבה להביא חנוכה למזבח ושתהיה בזה השיעור, אבל נחשון חשב בשיעור הזה טעם אחד וזולתו כל אחד מהנשיאים חשב טעם בפני עצמו, אמרו שחשב נחשון שיביא קערות כסף שיהיה מנין אותיותיה תשע מאות ושלשים כנגד שנותיו של אדם, ומשקלה שלשים ומאה כנגד תולדות שהעמיד, וכל המדרש כמו שכתבו רש"י (פסוק יט):

(5) או כפי המדרש האחר (במדב"ר יג יג), שהיה מסורת מיעקב אבינו ביד כל שבט ושבט כל מה שיארע לו עד ימות המשיח, והתחיל נחשון והקריב על סדר המלכות. קערה ומזרק, כנגד שני מלכים שעתידיים לצאת ממנו שמולכים בים וביבשה והם שלמה ומלך המשיח. ולכך הקריב קערה, כנגד הים שהוא מקיף את העולם כולו ודומה לקערה. שלשים ומאה, שביום שלישי הקווה הקב"ה כל הימים למקום אחד וקראם "ימים" בגימטריא מאה, ושלמה הוסיף ים אחד למלאכת המקדש וקו שלשים יסוב אותו (מ"א ז כג), הרי מאה ושלשים. מזרק אחד כסף, כנגד העולם שהוא עשוי ככדור. שבעים שקל, שהם ימשלו על שבעים אומות. שניהם מלאים, שיביאו להם מנחות מכולן. סולת, המסולאים בפז (איכה ד ב). בלולה בשמן, טוב שם משמן טוב (קהלת ז א). כסף, כמה דתימא כסף נבחר לשון צדיק (משלי י כ). כף אחת עשרה זהב, כנגד עשרה דורות מן פרץ ועד דוד שהיו כולם צדיקים מלאים מעשים טובים כריח הקטורת. פר אחד, כנגד אברהם, איל אחד, כנגד יצחק, כבש אחד, כנגד יעקב. שער עזים אחד, לכפר על מעשה יהודה שהביא הכתונת לאביו. ולזבח השלמים בקר שנים, כנגד דוד ושלמה שהתחילו במלכות, והיו צדיקים והיתה המלכות שלימה. אילים חמשה עתודים חמשה כבשים בני שנה חמשה, כנגד חמשה עשר מלכים שהיו מן רחבעם ועד צדקיהו מלך בן מלך, מהם צדיקים גמורים מהם בינונים מהם רשעים גמורים. זו מחשבתו של נחשון בן עמינדב:

6) ונתנאל בן צוער חשב גם כן בלבו שיביא חנוכה בשיעור זה וחשב בו טעם אחר (במדב"ר יג טו), והקריב על שם התורה לפי שהיה שבחו של שבט יששכר בחכמת התורה, קערת כסף, כנגד התורה שקרויה לחם שנאמר לכו לחמו בלחמי (משלי ט ה), ונאמר בלחם הפנים (שמות כה כט) ועשית קערותיו:

7) וזבולון הקריב, שהיה עוסק בפרקמטיא וטורה ונותן לתוך פיו של יששכר ונוטל שכר עמו, קערה כנגד הים שהיה לחוף ימים (במדב"ר יג טז). וכן מצאו שם במדרש בכל שבט ושבט טעם מיוחד בקרבנו ובשיעורי הקרבן, ולכך הוזהר אותם הכתוב לפרט כל אחד בעצמו כאילו לא הוזכר האחר. ואחרי כן כללם כאחד, לרמוז כי בעת אחת עלה במחשבתם להקריב החנוכה ולא קדם אחד לחבירו במחשבה ולא בהבאה לפני המשכן, ועל זה הזכירם הכתוב לכולם בהשוואה

8) אברבנאל על במדבר פרק ז

ומפני שהיתה העדה כלם קדושים ובתוכם ה' והנשיאים היו כלם אנשים ראשים בני ישראל המה שוים במעלתם במה שכלם היו נשיאים לשבטים ולכן הסכימו בינם לבין עצמם שיביאו כלם קרבן שוה כדי שלא יפול ביניהם לא קנאה ולא גאווה והתפארות שזה פעמים רבות מביא מדנים בין אחים. וכמו שנראה מענין קין והבל במה שהקריבו ממנחותיהם שלהיות מנחת הבל מבכורות צאנו ומחלביהם ומנחת קין פחותה מפרי האדמה קרה להם מה שקרה ומפני זה התחכמו נשיאי ישראל להביא כל אחד מהם קרבן שוה לחבירו כאלו היו כלם כאיש אחד ולב אחד ולכך היו רוצים גם כן להקריב קרבנם יחד כדי שלא יהיה ביניהם כבודות וגאוות הקדימה והאיחור. . .

9) ולמה היו כל קרבנותיהם שוים שהיה זה מהם עצה יעוצה כדי שלא יהיה ביניהם לא קנאה ולא תחרות. וכן אמרו בספרי מלמד שכשם ששוו כלם בעצה אחת כן הושוו בזכות ומפני זה עצמו הוצרך הכתוב להגיד בכל יום ויום קרבן כל נשיא ונשיא ולא נסתפק לומר שהיו כלם כקרבן נחשון שזכר בראשונה וכתב הרמב"ן שלא עשה הכתוב כן כי יהיה זה כבוד גדול לנחשון וקצור מכבוד שאר הנשיאים ונכון הוא. אבל יותר נכון אצלי מה שזכרתי שבאה התורה להעיד שהיה קרבן הקטן שבנשיאים גדול ורם ורב כקרבן הנכבד שבה. כי כל מה שהיה בקרבן נחשון נשיא שבט יהודה היה בנשיא שבט נפתלי או אשר יען וביען בקרבן קטון וגדול שם הוא בשוה.

10) רב ש ר הירש על במדבר פרק ז פסוק יא

ויאמר ה' וגו'. אולם ה' ציווה שנשיאו של כל שבט יקריב את קרבנו ביום המיוחד לו. שהרי כל שבט מייצג סגולה אנושית חברתית מיוחדת. סגולה זו טעונה זיקוק, ויש להחדיר בה את רוח התורה ולהפעיל אותה בקיום מצוותיה; על ידי כך יתרום כל שבט את תרומתו העצמאית למילוי התפקיד המוטל על הכלל.